

Näkövammaisten kuntoutusohjauksesta

Lakisääteinen näkövammaisten kuntoutusohjaus lääkinällisenä kuntoutuksena on mielestämme tärkein yksittäinen voimavara näkövammaisille ja heidän parissaan työskenteleville. Riittävästi resurssoituna, ammattitaitoisen henkilöstön tekemänä, kuntoutusohjaus henkilökohtaisine kontakteineen on ollut ja tulee olemaan edelleen paras varmistus siitä, että näkövammaiset, niin uudet kuin kauemmin näkövammaisina olleet saavat riittävät palvelut vammaispalveluista, eläke- ja kuntoutuslaitoksilta ja muilta viranomasilta. Näin mahdollistuu näkövammaisten mahdollisimman tasa-arvoinen ja itsenäinen elämä.

Toteutuakseen vähintään, niin kuin se on tähän asti esim. Pohjois-Karjalassa toiminut, pidämme tärkeänä, että kuntoutusohjauksessa toimivan henkilöstön ammattitaito on riittävä. Näkövammaisten kuntoutusohjaajan ammattitaitoon liittyy silmän anatomian ja näkemisen fysiologian sekä silmäsaairauksien erinomaisen tuntemisen lisäksi erityiskoulutusta edellyttävä näönkäytön-, liikkumistaidon- sekä päivittäistoimien ohjauksen hyvä osaaminen.

Näkövammaisten liiton oikeuksienvalvontayksikön työssä hyvin toimiva, riittävästi resurssoitu, näkövammaisten kuntoutusohjaus näkyy jokapäiväisessä työssä näkövammaisten ihmisten jokapäiväisen elämän parempana sujumisena näkövammasta huolimatta. Riittävät ja oikein kohdennetut palvelut ja niihin ohjautuminen alkaa poikkeuksetta kuntoutusohjauksesta. Oikeuksienvalvonnan asiakastyössä myös palvelujärjestelmää rasittavat muutoksenhaut ja muut hallinnolliset prosessit johtuvat usein näkövammaisen asiakkaan ja viranomaisen tiedonpuutteesta. Tässä asiassa ammattitaitoinen kuntoutusohjaaja on äärimmäisen tärkeässä roolissa.

Näkövammaisten liiton oikeuksienvalvonta yksikkö toivoo SiunSoten hallituksen jatkossakin huolehtivan, että lääkinällisen kuntoutuksen kuntoutusohjaus on edelleen resurssoitu vähintään nykyisellä tasolla ja riittävän erikoisammattitaidon omaavalla henkilöstöllä. Jokaiselle näkövammautuvalla tulisi taata mahdollisuus saada henkilökohtainen kuntoutusohjaus omissa ympäristössään minimoidaksemme näkövammaisen väistämättömät elämänlaatua ja itsenäistä selviytymistä heikentävät vaikutukset.

Näkövammaisten liiton oikeuksienvalvonta yksikkö

Tapio Tiilikainen

Oikeuksienvalvonnan asiantuntija